

Činnost komisariátu pro sociální blaho (Alexandra Kollontai)

Lidový komisariát pro sociální blaho, který vznikl z vůle revoluce dělníků a sedláků, představuje zcela novou odchylku pro Rusko. V minulosti není ničeho, co by se mu rovnalo. Pod starým režimem, nuzné obyvatelstvo záviselo zcela na skrovných almužnách dobročinných organizací. Tyto představovaly pouhou libůstku lidí, kteří nevěděli, jak zabíjeti čas; praktické výsledky jejich práce rovnaly se tudíž nule. Listopadová revoluce smetla tuto krejčárkovou dobročinnost a vložila na její místo povinnost státu vůči všem pracujícím občanům. Mnohostranná činnost komisariátu pro sociální blaho a úkoly, jež musí plniti, našly svůj výraz v "Opatřeních pro sociální blaho dělníků," potvrzených 31. října 1918 radou lidových komisařů. V souhlasu s těmito opatřeními, blahobytná práce týče se bez výjimky všech dělníků, kteří si vydělávají živobytí svou vlastní prací, bez vykořisťování práce jiných lidí, a když si připomeneme, že se zavedením povinné pracovní povinnosti a se znárodněním kapitalistických podniků musí buržoasie zmizeti v sovětském Rusku, jest jasno, že v blízké budoucnosti musí zahrnovati dílo sociálního blaha všechny třídy obyvatelstva v Ruské Federativní Sovětské republice.

Činnost pro blaho vztahuje se dle nového dekretu na všechny případy, kde ztraceny byly všechny prostředky výživy, buď následkem dočasné neschopnosti k práci, následkem jakékoli vady, zmrzačení, těhotenství atd., nebo následkem trvalé neschopnosti k práci. Dle zákona, člověk má právo na pozornost blaha i v případě ztráty prostředků výživy nezaměstnaností, když se tak nestalo vinou nezaměstnaného. Jest vzdáno intenci orgánů sociálního blaha, podnikati kroky k předejití nemoci a zmrzačení, ale jest jejich účelem, opatrovati pro celé obyvatelstvo všemožné druhy lékařské pomoci, počínaje první pomocí v případech náhlé nemoci, až ke každému možnému lékařskému ošetřování speciální povahy, jakého se dostává v ambulančních stanicích, sanatoriích atd. Kromě toho, každý dělník má právo na léky, a speciální léčebné přístroje, umělé údy atd. V případech dočasné ztráty schopnosti k práci, následkem nemoci nebo zmrzačení, náhrady, rovnající se obnosu, poskytovanému nezaměstnaným, jsou povolovány až do doby úplného pozdravení. Těhotné ženy a šestinedělky dostávají podporu stejné výše po dobu osmi neděl před a osmi neděl po porodu, jestliže jsou tělesnými dělnicemi. Jiné případy dostávají takovou pomoc po šest neděl. V případě nezaměstnanosti, pomoc jest poskytována až do dne opětného zaměstnání, dle měřítká nejnižší náhrady, která jest povolována v dotyčném místě jeho sazbou. V případech trvalé nezaměstnanosti, nebo nezaměstnanosti po více než šedesát procent pracovní doby, plná podpora jest vyplácena; jinými slovy, za jeden měsíc dvacet pětkrát tolik, co činní průměrná denní mzda v místě, kde nezaměstnaný žije; kde nezaměstnanost obnáší 45 až 60 procent pracovní doby, tři čtvrtiny podpory jsou vypláceny; pro 30-45 procent, polovina; pro 15-30 procent, pětina plné podpory.

Komisariát jest rozdělen dle svých funkcí na následující sekce:

I. Sekce pro dětské útulny. Mezi povinnostmi této sekce jest péče o děti bez pěstounů, jako odložené děti (nalezené), sirotky, nemanželské děti, děti žebraček a prostitutek, děti, které byly vzaty rodičům zákonem (zločincům, opilcům, pouličním prodávacům atd.), jakož i abnormální děti třech tříd: 1. Morálně abnormální, které se dopustily zločinu, a na něž se vztahuje zákon ze dne 17.

ledna (dle tohoto zákona, soudy pro nedospělé se ruší a tito jsou přidělování péči komisariátu pro speciální blaho); 2. duševně abnormální děti; 3. tělesně abnormální děti. Sekce pro dětské útulny zakládá útulny, obce a domovy pro dívky, tak aby tímto způsobem nahradila jejich rodiny. V těchto útulnách a domovech, princip práce a princip dětské neodvislosti jsou prováděny. Dětské domovy jsou spojeny s knihovnami, kluby, hřišti, dílnami atd. Po dosažení určitého věku, dívky z těchto útulen a domovů, jakož i všechny ostatní děti, musí navštěvovati školy, jež jsou otevřeny všem. V dětských domovech a útulnách zůstávají děti až do sedmnácti let věku, načež vstupují do života samy, aniž by však zbavily stát o pokračování v jeho péči, v souhlasu s ustanoveními. Jak udávají zprávy až do dne 1. ledna 1919, více než 100.000 dětí jest pod takovým dozorem v Rusku, a jest zde 1.500 dětských domovů. V blízké budoucnosti má býti otevřen další značný počet domovů a útulen.

II. Sekce pro péči o matky a nemluvňátka. Tato sekce založila ve velkém počtu útulny a domovy pro těhotné ženy. Pro slehnuvší ženy byly organisovány porodnice, kde matky mohou obdržeti poučení o výživě a ošetřování dítek. Po opuštění takových ústavů, matka spolu s nověrozeným dítětem jest uváděna do nového domova, který jest pod dozorem speciálních lékařů. V továrnách a průmyslových závodech, jakož i na venkově v době polní práce letní, denní opatrovny jsou zakládány, v nichž ženy mohou živiti své vlastní děti; osiřelá nemluvňátka jsou ošetřována ve zvláštních ústavech pod lékařskou péčí, kde děti jsou krmeny. Sekce pro péči o matky a nemluvňátka má své vlastní mlékárny, ve kterých opatrováno jest mléko pro matky a děti. Kromě toho, má dozor nad obchodem mlékem, pokud toto jest určeno pro dívky. Sekce zavedla rovněž kursy pro poučování těch, kdož spravují tyto domovy, v nichž žáci dostávají kromě všeobecného poučení také jisté speciální instrukce.

III. Sekce pro válečné mrzáky. Hlavním úkolem této sekce jest učiniti zmrzačené schopnými ke konání práce takového druhu, jaká by se dala srovnati s jejich individuálním zmrzačením. Za tím účelem, Sekce usiluje zvláště o zajištění co největší možné míry obnovení normálního zdraví pro jednotlivce, tak aby jej připravila k práci, jež by byla v souhlasu s rázem jeho zmrzačení. Pro mrzáky jest veliký počet nanejvýš rozličných dílen, ve kterých mohou užiti svých sil a své energie. V Moskvě jest deset řemeslnických kursů pro mrzáky.

IV. Sekce pro invalidy. Dle dat dosud obdržených, jež nejsou dosud ani zdaleka úplná, tato sekce pečuje přítomně asi o 65.000 starých mužů a žen, kteří žijí ve 2.000 útulen. V blízké budoucnosti pomýšlí se na důkladnou přeměnu útulen, určených pro invalidy; mají býti založeny na vzorné jednotce pro 50 až 100 chovanců, namísto počtu dosud chovaného. V těchto útulnách, princip práce a princip neodvislosti jsou prováděny tak dalece, jak možno.

V. Vnější pomoc. Trvalá finanční podpora jest přítomně povolována nejen nezaměstnaným, ale také rodinám mužů v rudé armádě. V nejbližší době bude patrně vydán dekret o péči o rodiny lékařů a obětí protirevoluce. Maximální roční podpora toho druhu obnáší 2.000 rublů na osobu. V dekretu rady lidových komisařů pro sociální blaho jest stanoveno placení podpor všem mužům přes padesát a všem ženám přes padesát pět let; ale vážná finanční situace, spolu s trvajícím válečným požadavky, jež jsou přítomně vnucovány Rusku, znemožňují provádění tohoto dekretu s absolutní úplností; z toho důvodu invalidi, jak již zmíněno, dostávají pomoc ve formě aktuálních nutností v rozličných útulnách.

VI. Dočasná pomoc. Jakožto věc principu, pomoc jest poskytována potřebným vojákům ze staré armády, totiž 400.000 mužů (dle finanční zprávy, přes 1.000.000.000 rublů bylo vyplaceno tímto

způsobem). Kromě toho, sekce založila dílny všeho druhu, aby zajistila práci pro potřebné obyvatelstvo. K těmto účelům vládní stavby jsou podnikány, laciné, i bezplatné stravovny zakládány, příbytky a noclehárny otvírány. Veliké množství práce vzniká pro tuto sekci z toho fakta, že obstarává pomoc pro uprchlíky z míst, která byla vzata bílými gardami.

VII. Sekce pro pomoc obětem protirevoluce. Tato sekce obstarává pomoc pro pracovníky sovětů a strany, kteří trpěli pod protirevolucí, a rovněž pro politické utečence, kteří se vraceli s rudou armádou. Za účelem podpoření uprchlíků a obětí protirevoluce, všemožné rolnické komunity jsou zakládány, kdežto lidé tohoto druhu mohou obdržeti, před svým přidělením do takových komun, finanční podporu, rovnající se minimu, nutnému pro udržení života.

VIII. Sekce pro dávky obstarává dávky pro vojáky staré armády a rodiny rudých gardistů.

Kromě výše vyjmenovaných sekcí, jsou zde rovněž méně důležité sub-divize, jako pro potírání žebroty a pouličního prodáváctví.

V druhém půlletí 1918, lidový komisariát pro sociální blaho vynaložil 600.000.000 rublů, kdežto navržený rozpočet na první půlletí 1919 zněl na více než 2.000.000.000 rublů. Fondy lidového komisariátu pro sociální blaho sestávají z následujících tříd: Pro podpory matkám a nezaměstnaným, ve formě stejnoměrného poplatku pro celé území sovětského Ruska; pro zbývající druhy blahobytné práce, suma, jež má býti složena, jest stanovena místními orgány lidového komisariátu, na základě sazeb. závislých na třídě rizika, do které každé zaměstnání jest zařaděno místními autoritami. Všecky tyto fondy tvoří společně jediný Všeruský fond pro sociální blaho.